

האקדח על שולחן המטבח

Gun Free Kitchen Tables

אנחנו לא יודעות מי היא, אבל יודעות ונחולות להציל את חייה

1 ביולי 2018

לכבוד

ח"כ יואב קיש

יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה

שלום רב,

הנדון: תקנות כלי הירייה (הכשרה), התשע"ח-2018 - דיון ועדת הפנים 3.7

לקראת הדיון ביום שלישי 3.7.18 בועדת הפנים לאישור תקנות כלי הירייה (הכשרה), התשע"ח-2018, להלן התייחסות קואליציית "האקדח על שולחן המטבח"¹, שמבקשת להדגיש את החשיבות של הרחבת מנגנוני הפיקוח על כלי ירייה, לרבות בתחום ההכשרה שבנדון.

כידוע, בימים אלה נדונות בועדת הפנים התקנות דנן, שעניינן הידוק הפיקוח על המחזיקים בכלי נשק מתוך מטרה להבטיח כשירותם ומיומנותם.

בדיון הקודם (ביום 12.6), הוסבר ע"י השר לביטחון פנים, ח"כ ארדן, כי התקנות נדרשות, לעמדת המשרד לבט"פ ומשטרת ישראל, כמנגנון לאיזון המדיניות הנוכחית של השר, של הגברת תפוצת כלי הירייה, ובמיוחד לאור הכוונה בעתיד הקרוב להרחיב התבחינים ולהוסיף מאות אלפי אזרחים נושאי נשק למרחב האזרחי.

השר וכן אנשי המקצוע האחרים ממשרד הבט"פ והמשטרה הבהירו, כי רישוי כלי המסכן חיי אדם, גם אם לשם הגנה עצמית והגנה על הציבור, דורש מחויבות מקבילה של המדינה להגנה על קורבנות שווא פוטנציאליים. מכאן התקנות דנן, שמטרתן להוות כלי מאזן למדיניות השר של הרחבת הימצאות נשק במרחב, ע"י הגברת הפיקוח על נושאי הנשק לשם הקטנת הפגיעות בציבור.

יו"ר ועדת הפנים, ח"כ יואב קיש, הכיר בקושי הזה בעצמו כשאמר: "באופן סטטיסטי יותר נשקים בחוץ, יהיו גם כנראה מקרים שאנחנו לא רוצים לראות". ראש מדור רישוי עסקים בחטיבת האבטחה במשטרה הבהירה במפורש כי: "מספר אוחזי כלי הירייה הולך לעלות בקרוב בעקבות הרחבת התבחינים ... מי שנמצא במרחב הציבורי, למעשה יוצר סכנה לשלום הציבור, גם לעצמו וגם לסביבה". כך גם ראש האגף לכלי ירייה במשרד לביטחון פנים הוסיף: "האחריות שלנו ושלי ... היא לוודא שכאשר אתה מגדיל ... אתה עושה ניהול סיכונים".

¹ קואליציית "האקדח על שולחן המטבח", מייסודה של עמותת "אשה לאשה מרכז פמיניסטי", כוללת 13 ארגונים הפועלים לצמצום הנשק במרחב הציבורי, ולהידוק הפיקוח עליו.

כפי שפורסם בשנים האחרונות, ואף נדון במספר רב של דיונים בכנסת, הגברת מספר כלי הנשק במרחב הציבורי מלווה בסיכונים משמעותיים לציבור. ידוע למשל, שריבוי כלי ירייה מלווה בעליה בשיעורי המתאבדים ובשיעור ההצלחה בניסיונות התאבדות, במיוחד בקרב גברים צעירים; כי כלי ירייה רבים נגנבים ומשמשים לפשיעה מגוונת; וכן, כי כלי ירייה משמשים למעשי אלימות לרבות לאלימות כנגד נשים. נמצא שכלי ירייה המוחזק בתוך בית או בקרב משפחה מסוכן במיוחד לנשים בנות הבית או המשפחה, ומעלה פי 3-5 את הסיכויים לרצח אשה באותו מרחב. יצוין עוד, כי בישראל לאורך 6 השנים 2010-2015 נצפתה ירידה במספר הפצועים שאושפזו במרכזי טראומה עקב אלימות, למעט פצועים מכלי ירייה, הקטגוריה היחידה שבה נצפתה עליה. אלו גם השנים שבהן הורחבו התבחינים ומספר כלי הירי שבידי הציבור גדל.

יודגש, כי הידע הרב שנצבר בעולם מעיד בבירור על כך שחקיקה, תקינה ואכיפה מחמירים מהווים כלים אפקטיביים ויעילים לצמצום רמת הסיכונים במרחב שהוא רווי בכלי ירייה.

כידוע, השר לביטחון פנים הוא בעל הסמכות הבלעדית לקבוע איזה אזרחים יהיו זכאים לשאת כלי ירייה. הוא הגורם הקובע את סוגי האנשים הזכאים לשאת נשק ואת התנאים לזכאות, הידועים בשפת החוק בשם "תבחינים". מנגד, התקנות שהוצעו ע"י הגורמים הרלבנטיים, ובראשם השר, על מנת שילכו "יד ביד" עם מדיניותו של השר וכוונתו להרחיב את התבחינים, טעונות אישור של ועדת הפנים.

התקנת התקנות היא הזדמנות חשובה לעצב וליישם כלי אפקטיבי וחיוני לבקרה ולפיקוח שוטפים על בעלי הרישיונות ועל כלי היריה שהופקדו בידיהם. התקנות המוצעות צפויות לקבוע דרישות מעודכנות ונחוצות, בהתאם לעמדת הגורמים המקצועיים האחראים לעניין במשרד לבט"פ ובמשטרה, לתדירות ההכשרות בירי של בעלי רישיונות, לתוכן ההכשרות שאלה נדרשים לעבור, לרמת המיומנות שהם חייבים להציג וכו'. גורמי המקצוע הסבירו באופן ברור, כי התקנות חיוניות להבטחת כשירותו ומיומנותו של נושא הנשק.

באופן מפתיע ומעורר דאגה, למרות עמדתם המקצועית של הגורמים האמונים על התחום במשרד הבט"פ ובמשטרה, ועל אף שהובהר שלתקנות תפקיד חיוני במניעת פגיעות בחפים מפשע, התקנות לא אושרו ע"י הוועדה, וחמור מכך - גורמי המקצוע התבקשו להפחית מהדרישות שנקבעו בתקנות מנושאי הנשק.

בדרישתה זאת, התעלמה הוועדה מחובתה להבטיח צמצום הסיכון שמציב אדם המחזיק בידיו כלי נשק קטלני. תחת זאת העדיפה להימנע מ"הכבדה" בירוקרטית על אזרח המעוניין לשאת כלי ירייה. במקום הזדמנות להבטיח בחינה שנתית של יכולתו וכשירותו של נושא הנשק, בחרה הוועדה שלא לגרום לו להפסד של כמה שעות עבודה (פעם בשנה!) לצורך אימון ירי (שהיום עומד על פעם בשלוש שנים בלבד, והמשטרה סבורה שאין בכך די); במקום להפגיש אותו אחת לשנה עם מדריכים מנוסים שיאשרו את יכולתו, הן נרתעו מהגברה של מה שיו"ר הוועדה כינה "העלות הבירוקרטית" של נשיאת כלי ירייה. **העלות הפוטנציאלית בחיי נפגעי ונפגעות ירי לא נרשמה.**

יצוין, כי בעלי רישיון רכב, שהוא לא כלי קטלני מעיקרו ומעצם טיבו (למרות הסיכונים הברורים שהוא טומן), נדרשים לחדש את רישיונם מדי שנה בישראל, בעלות לא מבוטלת ותוך ביטול שעות עבודה, לצורך הבטחת תקינות הרכב ובטיחותו, ומבלי שיש מי שמערער על הצורך וההיגיון שברגולציה וב"הכבדה" אלה, החלים על מיליוני אזרחיות ואזרחים.

בהשוואה לכך, נראה בלתי סביר ובלתי אחראי להקל דווקא ברגולציה של כלי נשק שהם מסוכנים מעצם טיבם.

אנו קוראים לוועדה לאשר את הנוסח המקורי של התקנות, כפי שהובא ע"י המשרד לבטחון ופנים והמשטרה, כדי להבטיח פיקוח הדוק ואפקטיבי של כלי הנשק במרחב הציבורי, שמספרם עומד נכון להיום על קרוב ל- 150,000 וצפוי לעלות בעשרות אלפים נוספים. ובכך, להגן על האזרחים בישראל מפני שלל סיכונים שהם נחשפים להם ככל שיש יותר נשק במרחב הציבורי.

בכבוד רב,

רלה מזלי

'האקדח על שולחן המטבח'

אשה לאשה, מרכז פמיניסטי חיפה